

РЕЦЕНЗИЯ

на: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Университет за национално и световно стопанство

от: проф. д-р Боян Любомиров Дуранкев, professor emeritus във ВУЗФ и професор от УНСС

член на Научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Планиране (стратегическо планиране, социално-икономическо развитие, система на националните сметки)“, за нуждите на катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ във Факултет „Управление и администрация“ в Университет за национално и световно стопанство, обявен в Държавен вестник - бр. 65 от 08.08.2025 г., съгласно решение на АС № 3 от 25.06.2025 г.

Съгласно Заповед № 3129 от 07.10.2025 г. на Заместник-ректор по научноизследователска дейност на Университет за национално и световно стопанство за утвърждаване на Научно жури за избор на „Доцент“ съм определен за **член на Научното жури**, а с решение на първото заседание на журито на 15.10.2025 г. съм задължен да изготвя **рецензия** по конкурса.

1. Общо представяне на кандидатите и получените материали

В обявения конкурс е подал документи само **един кандидат**, а именно **гл. ас. д-р Диана Николова Генкова**.

Представената **документация** е в необходимия обем и отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС. Документацията е много добре подготвена, проверена е от Комисията по количествените изисквания за заемане на академични длъжности и от Съвета по хабилитация в УНСС, което съществено облекчава подготовката на рецензията.

2. Представяне на кандидатката за участие в конкурса

Гл. ас. д-р Диана Николова Генкова е в началото на „зрялата“ академична възраст, когато **изследователите са едновременно по-продуктивни и по-задълбочени**.

Диана Генкова е родена на 21 юли 1980 г. в гр. Тетевен. **Средното си образование** завършва през 1999 г. в елитната Гимназия за чужди езици „Екзарх Йосиф I“ в гр. Ловеч, където овладява испански и английски език. След завършване на средното си образование тя се обучава в Университет за национално и световно стопанство, където успешно се дипломира през 2005 г. в ОКС **„Магистър“**, специалност **„Прогнозиране и планиране“**. Непосредствено след това обвързва живота си с УНСС: от юли 2006 до ноември 2008 г. тя е назначена за **научен сътрудник III ст.** към Институт за икономическа политика, където придобива практически умения за научноизследователска работа в областта на социалното управление. В този Институт тя провежда успешни научни изследвания в областта на икономиката и икономическата политика, работейки в екип при разработване на икономически експертизи и проекти, инвестиционни планове. От ноември 2008 г. тя е част от колектива на Катедра **„Маркетинг и стратегическо планиране“**, когато е назначена за **асистент**. През 2013 г. придобива образователната и научната специалност **„Доктор“** по Икономика, специалност **„Планиране“**, след успешно защитен дисертационен труд на тема **„Фондовете на Европейския съюз и икономическото развитие на България“** - Диплома № 88 от 30 април 2013 г. От април 2015 г. и до сега е **„главен асистент“** към катедра **„Маркетинг и стратегическо планиране в УНСС**. Има над 16 години **постоянен трудов стаж в УНСС**, удостоверен от дирекция **„Човешки ресурси“**.

Позволявам си по-подробно описание на обучението на кандидатката д-р Диана Генкова, понеже то илюстрира една **логическа последователност** в нейното израстване в точно определено научно направление - **„Икономика“**, специалност **„Планиране“**. За разлика от много свои колеги (раздвоени между работата си в университет и заемането на административни и стопански длъжности в държавата и в бизнеса) тя се е фокусирала в мисията си на **академичен изследовател и преподавател**, което – съчетано с натрупването на знания – е гаранция за по-високо качество.

По повод на **ползите, които е донесла в академичната дейност** на УНСС, освен преподаването, може да се прибавят и допълнителните ѝ компетенции, проявявани чрез участието ѝ в различни университетски и национални проекти – поне 29 броя, както и като авторитетен рецензент към международно списание, индексирано в SCOPUS, Journal of WSEAS Transactions on Business and Economics.

Може да се заключи, **че академичната, творческата и трудовата кариера** на гл. ас. д-р Диана Генкова е в последователен възход през последните три десетилетия.

3. Характеристика на научната дейност на кандидатката

Гл. ас. д-р Диана Генкова има необходимата **трудова заетост** в Университет за национално и световно стопанство.

Професионалното развитие на кандидатката за заемане на академичната длъжност „доцент” бележи различни (във възходящ ред) стъпала. През периода от постъпването си на работа в Университет за национално и световно стопанство, и досега, тя е участвала в различни специализирани научни прояви. Това е една доста убедителна професионална (научна и практическа) кариера.

Като **изследовател** гл. ас. д-р Диана Генкова се е специализирала предимно в разработване на експертни анализи, оценки, предложения за решения за бизнес организации, нетърговски организации, органи и учреждения на публичната власт на териториално и местно ниво. В този порядък бих желал да напомня, че кандидатката владее английски, испански и руски език, което е позволило да изследва свободно значим брой специализирана научна литература на тези езици (освен на български език), част от която е индикирана и критично анализирана в нейните публикации.

Гл. ас. д-р Диана Генкова е **автор на редица публикации**. Специално за участието си в конкурса тя е представила 15 публикации (след защитата на дисертацията): 1 монография, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“; 1 монографичен учебник, 5 научни статии и 7 доклади от конференции. Общият обем на публикациите на кандидатката за „доцент” са около 1 000 стандартни страници (по мои изчисления). Те не са включени в списъка на трудовете за получаването на образователната и научната степен „доктор”.

4. Количествена оценка по нормативните критерии и показатели

Според приетия „Закон за развитие на академичния състав в Република България” кандидатите за заемане на академичната длъжност „Доцент” се оценяват по съвкупност от критерии и показатели. Те са посочени императивно както в **Закона за развитие на академичния състав на Република България**, така също и в свързаните с тях изисквания, приети в **Правилник за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС**.

Отговор на базовите законови изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България:

Според: Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2010 г.) Кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“ трябва да отговарят на следните условия:

1. **да са придобили образователна и научна степен „доктор“ - да;**

2. **не по-малко от две години:**

а) да са заемали академична длъжност „асистент“, „главен асистент“ - **да;**

б) да са били преподаватели, включително хонорувани, или членове на научноизследователски екип в същото или в друго висше училище или научна организация, - **да;**

3. да са **представили публикуван монографичен труд** или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиването на научната степен „доктор на науките“ - **да.**

Отговор на количествените изисквания на Правилник за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС за заемане на академичната длъжност „доцент“ (Чл. 33 и Чл. 34): също „Да“.

Може да се заключи, че по линия на *нормативни критерии и показатели за оценка на научно-изследователската работа* кандидатката **отговаря на нормативните изисквания**. Тези факти са отразени при проучването на научните ѝ трудове.

Справката за **покрытите показатели**, която кандидатката е представила, е следната.

Група показатели А. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – „Фондовете на Европейския съюз и икономическото развитие на България“. **50 точки.**

Група показатели В. 3. Публикувана монография. „Доходът на България в периода на европеизация на българската икономика“, ИК - УНСС. 2024, ISBN 978-619-232-846-7. **100 точки.**

Група показатели В. 5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. „Фондовете на Европейския съюз и икономическото развитие на България. Принципи на европейската кохезионна политика“, ИК - УНСС, 2021, ISBN: 978-619-232-419-3. **75 точки.**

Група показатели В. 6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация:

Genkova. D. Modeling of the Human Needs: An Economic Interpretation of Maslow's Theory of Motivation. WSEAS TRANSACTIONS ON BUSINESS AND ECONOMICS, 2021, Volume 18, pp. 253-264, E-ISSN: 2224-2899, DOI: 10.37394/23207.2021.18.26. **30 точки.**

Група показатели В. 7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. **103 точки.**

Група показатели Д. 11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове. **30 точки.**

Група показатели Д. 12. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране. **20 точки.**

Група показатели Д. 13. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране. **25 точки.**

Общата сума от групи: $A+B+V+Г+Д+E$ е 433 точки.

Допълнителните изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.2б, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.2-3) носят още 946 точки.

Общата сума от двата раздела (I + II) при изискуем минимум 720 точки е покрита с доказани **общо 1 379 точки**.

С други думи, **нормативните изисквания са надхвърлени почти два пъти.**

5. Характеристика на преподавателската дейност на кандидатката

Като преподавател в УНСС, кандидатката за „доцент“ води **лекции и упражнения** по дисциплините „Прогнозиране и планиране“, „Стратегическо планиране“, „Система на националните сметки“, „Информационна система за икономиката“, „Измерване и оценка на устойчивото градско развитие“, „Корпоративна социална отговорност“, „Институционални отношения и вземане на бизнес решения“, „Маркетингови стратегии и програми“, „Външноикономическа политика“ и „Преддипломен стаж“ пред студентите от редовно и задочно обучение – удостоверено от Дирекция „Учебна дейност“.

В преподавателската си дейност тя поставя фокус върху **непрекъснатата права и обратна връзка със студентите**, създаване на ангажираност към учебния курс, въвличане на студентите в учебния процес, създаване на желание и интерес към теоретичното знание. Непрекъснато обновява практическите задания и теми за упражнения, като включва казуси, базирани на реални примери, които стимулират аналитичното мислене и креативността на студентите.

Ще си позволя една забележка по повод на участието ми в редица конкурси за доцентури и професури. Колкото и да е странно, на преподавателската дейност в нашите университети са гледа като на нещо обичайно, но не толкова важно, колкото на научните публикации. Всъщност **основната ангажираност** на нашите преподаватели е свързана точно с „производството“ на интелигентни, знаещи, можещи и дисциплинирани специалисти и личности („личности“ се пропуска често), възпитаници на определен университет; вторичната ангажираност са научните изследвания. По тази причина поставям аудиторната ангажираност на кандидатката на първо място.

Сведенията за качеството на преподавателската ѝ дейност, които имам от лични впечатления, от колегите и студентите, са неименно **най-високо положителни**.

6. Качествена оценка по критериите и показателите за научно-изследователската дейност

Според приетия Закон и Правилник за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС, кандидатите за заемане на академичната длъжност „Доцент“ се оценяват по **съвкупност от критерии и показатели за научно-изследователската дейност**.

Предварително ще подчертая, че **проблематиката по „Планиране“ е изключително богата и разнообразна**. Същевременно тя е възприемана като **спорна** (сред групата икономисти, приемащи като „правилни“ единствено хоризонталните връзки между икономическите агенти) или даже като **зловредна** (от част от „пазарните икономисти“). Идеологическите различия са основната причина за спорове между трите основни направления на икономическата мисъл: (1) неолиберализъм – за минимална държавна намеса и пазарна саморегулация; (2) социална пазарна икономика и кейнсианство – за активна роля на държавата в стратегическо планиране; (3) планова икономика – за централизирано управление на ресурси и производство. И ако през периода 1990-2008 г. в Европейския съюз и развитите икономики властваше първата парадигма, то след световната финансова криза превес взема втората парадигма, **утвърждаваща ролята на съюза/държавата в дългосрочното планиране и стабилизация**. Това е въпрос с огромна техническа сложност, понеже изисква надеждни данни, модели, прогнози и капацитет за адаптация към несигурността. Друг проблем е че политиците често мислят в рамките на изборни цикли от 4 години, докато националното планиране изисква визия за 5-10–30 години напред.

Подчертавам написаното по-горе, за да обоснова тезата че стратегическото планиране (на всички нива) разчитащо на надеждни данни и модели (система на националните сметки) е предпоставка не само за икономически растеж, но и за социално-икономическо развитие. Следователно, науката **„Планиране“** спада към **фундаменталните икономически науки**. Същевременно твърдя че кандидатката за „доцент“ – съдейки по **качествените характеристики на нейните трудове**, е постигнала съществен напредък както по линия на натрупване на научни знания точно в тази област, така и по тяхното доразвитие и обогатяване.

Приемам като академични трудове всички представени публикации. Дисертационният труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и публикуваната книга на базата на защитения дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ се отчитат в точките, но не подлежат на рецензиране.

Фокусирам вниманието си върху **монографията**: *„Доходът на България в периода на европеизация на българската икономика“*. Издателски комплекс - УНСС, 2024, ISBN 978-619-232-846-7, 238 страници. Индексирана е в CEEOL. Има двама авторитетни рецензенти: проф. д-р Християн Танушев и доц. д-р Йовка Банкова, утвърдени специалисти по „Планиране“.

В случая няма да заставам в ролята следващ рецензент, а като оценител на **приносите**. Първо, приветствам колежката гл. ас. д-р Диана Генкова с навлизането ѝ на територия на тази материя, обикновено завършваща с фанфари в повечето изследвания. Второ, твърдя че това е първата монография, която изследва по качествено нов начин и чрез оригинално авторово проучване монетарния аспект на икономическите резултати на теоретично и емпирично ниво, което се представя с понятието „доход“. Самият доход е анализиран от позициите на макроикономиката на съвременното многосекторно национално стопанство, което продължава да играе съществена роля за икономическите процеси дори в условията на регионална икономическа интеграция в Европейския съюз и продължаващата глобализация, независимо че последната е в период на силна фрагментация¹, което авторката е отчела. Анализът на дохода на националното стопанство е обхванат на няколко нива: нивото на *създаване* на дохода; нивото на *преразпределение на дохода на възмездна основа* между базисните производствени

¹ Bonadio, B, Z Huo, E Kang, A Levchenko, N Pandalai-Nayar, H Toma and P. Topalova (22 Sep. 2025), ‘DP20664 *Playing with Blocs: Quantifying Decoupling*’, CEPR Discussion Paper No. 20664. CEPR Press, Paris & London. <https://cepr.org/publications/dp20664>

фактори и собствениците на тези фактори; нивото на *преразпределение на дохода на безвъзмездна основа*, понеже трите кръга на разпределението на дохода на националното стопанство определят различни аспекти на икономическия потенциал на страните. Стига до оригиналния извод, че съответстващите на тези аспекти показатели за дохода имат специфични аналитични възможности, поради което всеки от тях е необходим и не може да бъде изключен от системата на икономическата информация (противно на предположенията на някои други автори). На уточняването на тези въпроси в теоретичен и емпиричен план са посветени първа и втора глава, които са съществени приноси за българската икономическа теория въобще. Не по-малко ценно е изследването в третата глава – за икономиката на България през периода 2000–2020 г. по уточнените характеристики на националния доход в предходните две глави. Изследваният период е важен за България, понеже илюстрира подготовката, присъединяването и първите резултати от членството на България в ЕС. Ценен допълнителен принос са доказателствата относно БВП – защо той не може да измери всички предпоставки на социално-икономическото развитие на страните при силно отворени национални стопанства (което не е основание за отказ от показателя, тъй като той продължава да измерва първичния доход). В заключението авторката отново се връща на важния въпрос за аналитичните възможности на икономическите показатели и начина, по който те следва да се използват в емпиричните анализи за целите на разработването на икономически решения и обществени политики, за определянето на икономически цели и приоритети. Оценявам високо **изследователската лупа** на авторката и по линия на методологията, и за методиката на изследване, но най-вече за изводите.

В заключение, монографията „Доходът на България в периода на европеизация на българската икономика“ представлява *значим принос към съвременната българска икономическа мисъл*. Чрез оригинален подход, задълбочен теоретичен анализ и емпирично изследване, авторката гл. ас. д-р Диана Генкова успява да осветли сложната природа на националния доход в контекста на европейската интеграция и глобализацията. Изследването е не само актуално, но и методологически прецизно, като предлага нови аналитични инструменти за оценка на икономическите процеси. Препоръчвам монографията както на академичната общност, така и на практики в областта на икономическото планиране и публичната политика.

Следващата книга, на която държа да обърна особено внимание, е представеният **учебник**: „Система на икономическата информация. Методологията на системата на

националните-сметки“. Издателски комплекс - УНСС, 2023, 380 страници. ISBN-978-619-232-769-9. Аз съм бил единият от рецензентите.

Няколко допълнителни бележки. Има *съществена качествена разлика между академична монография и университетски учебник*, въпреки че понякога те могат да се припокриват по съдържание или целева аудитория. Понякога една монография може да бъде използвана като допълнителен учебен материал, особено в магистърски и докторски програми. Също така, учебник с високо научно ниво може да съдържа елементи на оригинално изследване. Докато учебникът има предимно дидактична функция – систематизиране и представяне на утвърдени знания с цел обучение на студенти, академичната монография е насочена към научната общност и представя оригинални изследвания, нови теоретични постановки и аналитични подходи. В този контекст разглежданият учебник на гл. ас. д-р Диана Генкова следва именно научната логика и отговаря на критериите за академично изследване с висока стойност, което ме насочва да го оценя като **монография**, която *може да бъде използвана и като учебник*. Фактите в посока на такава оценка са много и категорични. Първо, познавам отлично всички предишни най-важни публикации на колеги в България и по света по тази тематика, на някои от тях съм бил рецензент. Учебникът на колежката Генкова е не просто „повече страници“ по темата, а качествено натрупване и критично преосмисляне на конвенционалните идеи, теории и мнения. Второ, цялата книга е изпълнена с фразата „собствена разработка“, а прочитът разкрива наистина оригинални преценки и заключения, които не се срещат в други подобни публикации. Трето, седемнадесетте глави не са просто „една след друга“, а жива картина на икономическите отношения, представена чрез **системата** (не съвкупността) на икономическата информация. Тази монография е много зрял и авторитетен труд, който за пореден път демонстрира и възможността, и необходимостта от макроуправление (и неговата сърцевина: *макропланиране*) на икономическите процеси. Иначе „пазарът“ ще се формира (както се случва) от *микроплановите* на едносекторните транснационални корпорации и *мегаплановите* на многосекторната транснационална европейска икономика (с планиращ център – ЕК), но ще пропусне *националния план* на многосекторното национално стопанство.

За съмняващите се, че става дума за **монография**, препоръчвам да обърнат внимание на глави 1, 2, 3 и 4 (с. 1-136), в които се представят *теоретико-методологическите основи* на процеса по набиране и обработване на данните за дейността на стопанските субекти. Тук се разглеждат въпросите относно изработването

на модели за описание на икономиката, в т.ч. за теоретичното определяне на границите на икономическата система, като акцентът е поставен върху разработването на модела на системата на националните сметки; изкрystalизирането на подходи за измерване на икономическите ефекти (теоретични концепции за стойността); институционализирането на дейността по обработване на емпирична информация за стопанската дейност на обществото; методиките за изчисляването и обвързването на основните макроикономически показатели. Тази част е достатъчно категорична че става дума за *оригинално научно изследване с ясно дефинирани научни приноси*.

Ще се позова на моето предпочитание сред **статии и докладите**, които са представени от гл. ас. д-р Диана Генкова. Като разширение и обогатяване на идеите на икономическата теория откроявам статията: *„Modeling of the Human Needs: An Economic Interpretation of Maslow’s Theory of Motivation“*, в която се разглежда макроикономическият параметър крайно потребление, като се приема, че той е съществен индикатор за човешкото развитие. Целта на статията е да се обвърже съвкупното крайно потребление с човешките нужди. За тази цел методологията на анализа се основава на два стълба: от страна на човешките нужди се приема теорията за мотивацията на Маслоу, а от страна на икономиката - продуктовата структура на общото крайно потребление. Въз основа на теоретичен анализ авторката е изградила модел, който описва основните човешки потребности, класифицирани от Маслоу, в икономически термини. Емпирично е тестван този модел, по-специално йерархията на петте продуктови категории на крайното потребление, отнасящи се до основните човешки потребности.

Приемам всички представени публикации като имащи **пряко или косвено отношение към конкурса за „доцент“** поради следните основания: те доказват висока степен на познаване на методологията и методиката на научните изследвания в областта, за която кандидатства – „икономика“ (в частност – планиране); те са основани на лични изследвания (библиотечни, научни или практически), които могат да бъдат използвани пряко в евентуалната преподавателска дейност на кандидатката; публикациите свидетелстват и са илюстрация на еволюцията в академичното израстване на гл. ас. д-р Диана Генкова, довело до публикации в специализирани издания, което само по себе си е гаранция за достатъчно високо научно равнище; в монографиите, статиите и докладите са развити класически и са изказани нови моменти за теорията и практиката на планирането. Научните публикации на кандидатката съдържат оригинални авторски постижения, които определиха място за кандидатката в академичните среди; те са личен продукт, при това всички представени значими трудове са рецензирани.

Както става ясно от гореизложеното, гл. ас. д-р Диана Генкова **покрива и надхвърля изискуемите количествени и качествени показатели.**

7. Приноси в научните изследвания

Научните интереси, съответно **научните приноси**, изразени в нейните лични и колективни публикации, могат да се подразделят в следните важни области, като ще направя опит за синтез:

7.1. Доразвиване и доуточняване на теорията за планирането. Систематизирани са основните моменти от теорията и методологията за организиране на икономическата информация за пазарните стопанства, които се съдържат в актуалната версия на Системата на националните сметки (СНС‘2008) и на Европейската система от сметки (ЕСС‘2010). Уточнени са: основните въпроси около теоретичното определяне на производствената граница при пазарните икономики; основните моменти в теоретичната концепция за икономическата стойност, възприета в методологията на СНС и ЕСС - факторната теория за стойността, и начина на отразяването им в методиките за изчисляване на системата от макроикономически показатели; представени са методите за остойностяване на продуктите по методологията на СНС и елементите на всяко от нивата на цените в пазарното стопанство. Систематизирани са отличителните характеристики на емпиричните „Input-Output“ таблици, разработвани в СНС, спрямо теоретичната таблица на междутрасловия баланс, както и предимствата и недостатъците на всяка от двете разновидности на емпиричните симетрични таблици - „продукт – продукт“ и „отрасъл - отрасъл“.

7.2. Обобщени са някои теоретични модели за изследване и класифициране в икономическата система. Анализирани е връзката между монетарната и реалната стойност на благата и нейното отразяване в макроикономическия показател БВП. Анализирани е връзката между основните показатели за дохода на макроикономическата система на съвременното национално стопанство и са очертани аналитичните възможности (обхватът на приложение) на всеки от макро показателите за дохода. Анализирано е влиянието на институционалната интеграция в ЕС върху формирането и разпределението на дохода на страните, пълноправни членки на интеграционната общност.

7.3. Разработен е продуктов модел на крайното потребление (като компонент на БВП, изчисляван по метода на крайното използване) от описанието му в квадранта на крайното използване в емпиричните таблици Input-Output. Моделът подрежда групите

продукти според типа обслужвани потребности. За класификация на последните е възприет моделът на Ейбрахам Маслоу, известен като петстепенната пирамида на човешките потребности. Петте продуктови групировки са определени по аналогия с категориите потребности (уточнени от Маслоу в рамките на психологическия метод).

Приемам за достоверни и търсените **научно-приложни приноси**.

Публикациите на кандидатката могат да **обслужват учебния процес по редица учебни дисциплини**.

Обобщено **научните постижения** на гл. ас. д-р Диана Генкова могат да бъдат отнесени към групата на „обогатяване на съществуващите знания” и на „приложение на нови научни постижения в практиката”, а така също и получаване на нови данни и факти за изучавани икономически и организационни обекти.

Казаното до тук ми дава основание да направя заключение, че представените работи от кандидатката за академичната длъжност „доцент” по съдържание и по количество са **достатъчни за заемане на тази длъжност**. Наред с това трябва да се има предвид, че избраният научен профил отговаря на потребността за извършване на научни изследвания и преподаване в указаната научна специалност. Представените научни трудове и преподавателската дейност на кандидатката покриват профила на обявения конкурс.

8. Характеризиране академичната известност на кандидатката

Установени са **7 позовавания на публикации** на авторката. Като бройка цитиранията са впечатляващи. Те правят чест не само на авторката, но и на катедрата, а също и на УНСС.

9. Критични бележки и препоръки за бъдещата дейност

Всеки кандидат за „доцент” може да бъде предизвикан към по-нататъшна еволюция на своите възгледи и научни идеи. Нямам критични бележки. Позволявам си следните две **препоръки**. Те са от най-добри колегиални чувства, от идеята че чрез тях кандидатката може (а и трябва) да мисли както за своето бъдеще, така и за бъдещето на науката, която ще продължи да развива в академичните си търсения:

9.1. Препоръчително е по преподаваните дисциплини (Особено по „Система на икономическата информация“) да се подготвят и **учебни помагала**. Всеки преподавател може да добави нещо като личен принос в тази област. Кандидатката има достатъчно академични натрупвания, за да реализира и в този аспект своя потенциал.

9.2. Изхождайки от характеристиките на доста от публикациите, може да се помисли – като предложение и предизвикателство – разработване на **голяма докторска дисертация** и издаване на монография или поне на студия с работно заглавие „**Структура и управление на националната икономическата система**“, която би имала реална научна и практическа стойност, особено разработена задълбочено и с оригинален подход. Темата е фундаментална за икономическата теория и практика, понеже ще позволява интердисциплинарен подход – икономика, управление, публична политика, институционална теория; може да предложи нова класификация или модел на националната икономическа система, адаптиран към съвременните условия (глобализация, дигитализация, зелена трансформация). Ще има практическа приложимост: подходяща за анализ на икономическата политика и стратегическо планиране, може да бъде използвана от държавни институции, консултанти и преподаватели, ще позволява сравнителен анализ между различни национални модели – например между България и други страни от ЕС или извън него. Накрая, ще има и образователна стойност – ще може да се използва като допълнителен материал в магистърски и докторски програми. Сигурен съм че колежката Диана Генкова има не само достатъчни натрупвания по темата, но и академична дързост да реализира подобен проект.

Позволявам си да препоръчам на икономическите университети в България въвеждането като **задължителна и базова** дисциплината „Система на икономическата информация“ както поради необходимостта от по-задълбочено разбиране на икономическата теория и практика, така и поради (ако има подготвени преподаватели!) другата необходимост – „повдигане“ и обогатяване знанията на завършващите бакалаври и магистри.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. д-р Диана Генкова в качеството ѝ на кандидат за академичната длъжност „доцент“ отговаря на приетите препоръчителни научни и наукометрични формални изисквания. **Научната продукция** на кандидатката съдържа резултати, представляващи научни и научно-приложни приноси; насочена е към усъвършенстване на науката и в частност на планирането като теория и практика; съдържа обобщения на резултати, получени чрез изследователска дейност.

Нямам роднински връзки с кандидатката. Не притежаваме съвместни публикации. Познавам я като съвестен, коректен и задълбочен изследовател, ценен и уважаван в академичната общност.

При проверката на публикациите **не се открива плагиатство.**

Въз основа на запознаването с предоставените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни и приложни приноси, **намирам достатъчни основания да предложа гл. ас. д-р Диана Николова Генкова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Планиране (стратегическо планиране, социално-икономическо развитие, система на националните сметки)“, за нуждите на катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ в Университет за национално и световно стопанство.** Убеден съм, че заемането на академичната длъжност „доцент“ ще бъде заслужено и ще открие много добри възможности за бъдещо ѝ научно творчество и изяви като преподавател.

Автор на рецензията:

25 октомври 2025 г.

(проф. д-р Боян Любомиров Дуранкев)

REVIEW

to: the materials submitted for participation in a competition for the academic position of „associate professor“ at the University of National and World Economy

by: Prof. Dr. Boyan Lyubomirov Durankev, professor emeritus at VUZF and professor at the UNWE

member of the Scientific Jury in the competition for the academic position of „associate professor“ in the field of higher education 3. „Social, economic and legal sciences“, professional field 3.8. Economics, scientific specialty „Planning (strategic planning, socio-economic development, system of national accounts)“, for the needs of the Department of „Marketing and Strategic Planning“ at the Faculty of „Management and Administration“ at the University of National and World Economy, announced in the State Gazette - issue 65 of 08.08.2025, according to the decision of the Academic Council No. 3 of 25.06.2025.

According to Order No. 3129 of 07.10.2025 of the Vice-Rector for Research of the University of National and World Economy on the approval of the Scientific Jury for the selection of „Associate Professor“, I am appointed as a member of the Scientific Jury, and by decision of the first meeting of the jury on 15.10.2025, I am obliged to prepare a review of the competition.

1. General presentation of candidates and materials received

Only one candidate submitted documents in the announced competition, namely Senior Assistant Professor Dr. Diana Nikolova Genkova.

The submitted documentation is in the required volume and complies with the Law on the Development of the Academic Staff and the Regulations on the Organization and Conduct of Competitions for the Acquisition of Scientific Degrees and for Occupying Academic Positions at the UNWE. The documentation is very well prepared, it has been checked by the Commission on the Quantitative Requirements for Occupying Academic Positions and by the Habilitation Council at the UNWE, which significantly facilitates the preparation of the review.

2. Presentation of the candidate for participation in the competition

Senior Assistant Professor Dr. Diana Nikolova Genkova is at the beginning of the „mature“ academic age, when researchers are both more productive and more in-depth.

Diana Genkova was born on July 21, 1980 in the town of Teteven. She completed her secondary education in 1999 at the elite „Exarch Joseph I“ High School for Foreign Languages in the town of Lovech, where she mastered Spanish and English. After completing her secondary education, she studied at the University of National and World Economy, where she successfully graduated in 2005 with a Master's degree in Forecasting and Planning. Immediately after that, she linked her life with the UNWE: from July 2006 to November 2008, she was appointed as a research associate, 3rd year, at the Institute for Economic Policy, where she acquired practical skills for research work in the field of social management. At this Institute, she conducts successful scientific research in the field of economics and economic policy, working in a team in developing economic expertise and projects, investment plans. Since November 2008, she has been part of the team of the Department of Marketing and Strategic Planning, when she was appointed as an assistant. In 2013, she acquired the educational and scientific specialty „Doctor“ in Economics, specialty „Planning“, after successfully defending a dissertation on the topic „European Union Funds and the Economic Development of Bulgaria“ - Diploma No. 88 of April 30, 2013. Since April 2015 and until now, she has been a „chief assistant“ at the Department of Marketing and Strategic Planning at the UNWE. She has over 16 years of permanent work experience at the UNWE, certified by the Human Resources Directorate.

I would like to take the opportunity to describe in more detail the training of the candidate Dr. Diana Genkova, because it illustrates a logical sequence in her growth in a precisely defined scientific field - „Economics“, specialty „Planning“. Unlike many of her colleagues (divided between her work at the university and holding administrative and economic positions in the state and in business), she has focused on her mission as an academic researcher and lecturer, which - combined with the accumulation of knowledge - is a guarantee of higher quality.

Regarding the benefits that she has brought to the academic activity of the UNWE, in addition to teaching, her additional competencies can be added, demonstrated through her participation in various university and national projects - at least 29 issues, as well as as an authoritative reviewer for an international journal indexed in SCOPUS, Journal of WSEAS Transactions on Business and Economics.

It can be concluded that the academic, creative and work career of Ch. Assistant Professor Diana Genkova has been on a consistent rise over the last three decades.

3. Characteristics of the candidate's scientific activity

Senior Asst. Prof. Dr. Diana Genkova has the necessary employment at the University of National and World Economy.

The professional development of the candidate for the academic position of „associate professor“ marks different (in ascending order) stages. During the period from her entry into work at the University of National and World Economy until now, she has participated in various specialized scientific events. This is a rather convincing professional (scientific and practical) career.

As a researcher, Senior Asst. Prof. Dr. Diana Genkova has specialized primarily in developing expert analyses, assessments, and proposals for solutions for business organizations, non-profit organizations, bodies and institutions of public authority at the territorial and local levels. In this order, I would like to remind you that the candidate is fluent in English, Spanish and Russian, which has allowed her to freely research a significant amount of specialized scientific literature in these languages (in addition to Bulgarian), part of which is indicated and critically analyzed in her publications.

Senior Asst. Assistant Professor Dr. Diana Genkova is the author of a number of publications. Especially for her participation in the competition, she has submitted 15 publications (after the defense of the dissertation): 1 monograph, 1 published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree „Doctor“; 1 monographic textbook, 5 scientific articles and 7 conference reports. The total volume of the publications of the candidate for „Associate Professor“ is about 1,000 standard pages (according to my calculations). They are not included in the list of works for the award of the educational and scientific degree „Doctor“.

4. Quantitative assessment according to regulatory criteria and indicators

According to the adopted „Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria“, candidates for the academic position „Associate Professor“ are assessed according to a set of criteria and indicators. They are specified imperatively both in the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, as well as in the related requirements adopted in the Regulations on the Organization and Conduct of Competitions for the Acquisition of Scientific Degrees and for the Occupation of Academic Positions at the UNWE.

Response to the basic legal requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria:

According to: Art. 24. (1) (Amended - SG, No. 101 of 2010) Candidates for the academic position „Associate Professor“ must meet the following conditions:

1. have acquired an educational and scientific degree „doctor“ - yes;
2. not less than two years:
 - a) have occupied the academic position „assistant“, „chief assistant“ - yes;
 - b) have been lecturers, including part-time ones, or members of a research team at the same or another higher education institution or scientific organization, - yes;
3. have presented a published monographic work or equivalent publications in specialized scientific publications or evidence of relevant artistic achievements in the field of arts, which do not repeat those presented for the acquisition of the educational and scientific degree „Doctor“ and for the acquisition of the scientific degree „Doctor of Sciences“ - yes.

Response to the quantitative requirements of the Regulations on the organization and conduct of competitions for the acquisition of scientific degrees and for the occupation of academic positions at the UNWE for the occupation of the academic position „Associate Professor“ (Art. 33 and Art. 34): also „Yes“.

It can be concluded that in terms of normative criteria and indicators for the assessment of scientific and research work, the candidate meets the normative requirements. These facts are reflected in the study of her scientific works.

The information on the covered indicators that the candidate has presented is as follows.

Group of indicators A. Dissertation for the award of the educational and scientific degree „doctor“ - „European Union Funds and the Economic Development of Bulgaria“. 50 points.

Group of indicators B. 3. Published monograph. „Bulgaria's Income in the Period of Europeanization of the Bulgarian Economy“, IC - UNWE. 2024, ISBN 978-619-232-846-7. 100 points.

Group of indicators B. 5. Published book based on the defended dissertation for the award of the educational and scientific degree „doctor“. „European Union Funds and the Economic Development of Bulgaria. Principles of European Cohesion Policy“, IC - UNWE, 2021, ISBN: 978-619-232-419-3. 75 points.

Indicator Group C. 6. Articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information: Genkova. D. Modeling of the Human Needs: An Economic Interpretation of Maslow's Theory of Motivation. WSEAS TRANSACTIONS ON BUSINESS AND ECONOMICS, 2021, Volume 18, pp. 253-264, E-ISSN: 2224-2899, DOI: 10.37394/23207.2021.18.26. 30 points.

Indicator Group C. 7. Articles and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes. 103 points.

Indicator Group E. 11. Citations or reviews in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information or in monographs and collective volumes. 30 points.

Indicator Group E. 12. Citations in monographs and collective volumes with scientific review. 20 points.

Indicator Group E. 13. Citations or reviews in non-refereed journals with scientific review. 25 points.

The total sum of groups: A+B+C+D+E+E is 433 points.

The additional requirements for UNWE according to the Law on Academic Affairs of the Republic of Bulgaria (Art. 2b, para. 5) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, paras. 2-3) carry another 946 points.

The total sum of the two sections (I + II) with a required minimum of 720 points is covered by a proven total of 1,379 points.

In other words, the regulatory requirements are exceeded almost twice.

5. Characteristics of the candidate's teaching activities

As a lecturer at the UNWE, the candidate for „associate professor“ leads lectures and exercises in the disciplines „Forecasting and Planning“, „Strategic Planning“, „System of National Accounts“, „Information System for the Economy“, „Measurement and Assessment of Sustainable Urban Development“, „Corporate Social Responsibility“, „Institutional Relations and Business Decision Making“, „Marketing Strategies and Programs“, „Foreign Economic Policy“ and „Pre-graduate Internship“ to students of full-time and part-time studies - certified by the Directorate „Study Activities“.

In her teaching activities, she focuses on continuous direct and feedback with students, creating commitment to the course, involving students in the learning process, creating desire and interest in theoretical knowledge. She constantly updates practical assignments and exercise topics, including case studies based on real examples that stimulate students' analytical thinking and creativity.

I will allow myself a remark regarding my participation in a number of competitions for associate professorships and professorships. Strangely enough, teaching in our universities is seen as something ordinary, but not as important as scientific publications. In fact, the main commitment of our teachers is precisely related to the „production“ of intelligent,

knowledgeable, capable and disciplined specialists and individuals („individuals” is often omitted), graduates of a particular university; the secondary commitment is scientific research. For this reason, I put the candidate’s audience commitment in the first place.

The information about the quality of her teaching, which I have from personal impressions, from colleagues and students, is not exactly the most positive.

6. Qualitative assessment according to the criteria and indicators for scientific research activity

According to the adopted Law and Regulations on the Organization and Conduct of Competitions for the Acquisition of Scientific Degrees and for the Occupancy of Academic Positions at the UNWE, candidates for the academic position of „Associate Professor” are evaluated according to a set of criteria and indicators for scientific and research activity.

I would like to emphasize in advance that the issue of „Planning” is extremely rich and diverse. At the same time, it is perceived as controversial (among the group of economists who accept as „correct” only horizontal relations between economic agents) or even as malicious (by some of the „market economists”). Ideological differences are the main reason for disputes between the three main directions of economic thought: (1) neoliberalism - for minimal state intervention and market self-regulation; (2) social market economy and Keynesianism - for an active role of the state in strategic planning; (3) planned economy - for centralized management of resources and production. And if during the period 1990-2008 the first paradigm prevailed in the European Union and developed economies, then after the global financial crisis the second paradigm prevailed, affirming the role of the union/state in long-term planning and stabilization. This is a matter of enormous technical complexity, because it requires reliable data, models, forecasts and the capacity to adapt to uncertainty. Another problem is that politicians often think within the framework of election cycles of 4 years, while national planning requires a vision for 5-10-30 years ahead.

I emphasize what was written above to substantiate the thesis that strategic planning (at all levels) relying on reliable data and models (system of national accounts) is a prerequisite not only for economic growth, but also for socio-economic development. Therefore, the science of „Planning” belongs to the fundamental economic sciences. At the same time, I claim that the candidate for „associate professor” - judging by the qualitative characteristics of her works, has achieved significant progress both in terms of accumulating scientific knowledge in this area, and in their further development and enrichment.

I accept all submitted publications as academic works. The dissertation for the award of the educational and scientific degree „doctor“ and the published book based on the defended dissertation for the award of the educational and scientific degree „doctor“ are counted in the points, but are not subject to review..

I focus my attention on the monograph: „Bulgaria's Income in the Period of Europeanization of the Bulgarian Economy“. Publishing Complex - UNWE, 2024, ISBN 978-619-232-846-7, 238 pages. It is indexed in CEEOL. It has two authoritative reviewers: Prof. Dr. Hristiyan Tanushev and Assoc. Prof. Dr. Yovka Bankova, established specialists in „Planning“.

In this case, I will not act as another reviewer, but as an evaluator of the contributions. First, I welcome my colleague, Senior Assoc. Prof. Dr. Diana Genkova, for her entry into the territory of this subject, which usually ends with fanfare in most studies. Second, I claim that this is the first monograph that explores in a qualitatively new way and through original authorial research the monetary aspect of economic results at a theoretical and empirical level, which is presented with the concept of „income“. Income itself is analyzed from the standpoint of macroeconomics of the modern multi-sector national economy, which continues to play a significant role in economic processes even in the conditions of regional economic integration in the European Union and ongoing globalization, despite the fact that the latter is in a period of strong fragmentation, which the author has reported. The analysis of the income of the national economy is covered at several levels: the level of income creation; the level of income redistribution on a pecuniary basis between the basic production factors and the owners of these factors; the level of income redistribution on a gratuitous basis, since the three circles of income distribution of the national economy determine different aspects of the economic potential of the countries. It comes to the original conclusion that the income indicators corresponding to these aspects have specific analytical capabilities, therefore each of them is necessary and cannot be excluded from the system of economic information (contrary to the assumptions of some other authors). The first and second chapters are devoted to clarifying these issues in a theoretical and empirical sense, which are significant contributions to Bulgarian economic theory in general. No less valuable is the study in the third chapter – on the economy of Bulgaria during the period 2000–2020 based on the specified characteristics of national income in the previous two chapters. The period under study is important for Bulgaria because it illustrates the preparation, accession and the first results of Bulgaria’s membership in the EU. A valuable additional contribution is the evidence regarding GDP – why it cannot measure all the prerequisites for the socio-economic development of countries with highly open national

economies (which is not a reason to abandon the indicator, since it continues to measure primary income). In conclusion, the author returns to the important question of the analytical capabilities of economic indicators and the way in which they should be used in empirical analyses for the purposes of developing economic decisions and public policies, for determining economic goals and priorities. I highly appreciate the author's research lens, both in terms of methodology and research methodology, but most of all, for the conclusions.

In conclusion, the monograph „Bulgaria's Income in the Period of Europeanization of the Bulgarian Economy“ represents a significant contribution to contemporary Bulgarian economic thought. Through an original approach, in-depth theoretical analysis and empirical research, the author, Senior Assistant Professor Dr. Diana Genkova, manages to shed light on the complex nature of national income in the context of European integration and globalization. The study is not only up-to-date, but also methodologically precise, offering new analytical tools for assessing economic processes. I recommend the monograph to both the academic community and practitioners in the field of economic planning and public policy. The next book to which I would like to pay special attention is the presented textbook: „System of Economic Information. Methodology of the System of National Accounts“. Publishing Complex - UNWE, 2023, 380 pages. ISBN-978-619-232-769-9. I was one of the reviewers.

A few additional notes. There is a significant qualitative difference between an academic monograph and a university textbook, although sometimes they can overlap in content or target audience. Sometimes a monograph can be used as additional teaching material, especially in master's and doctoral programs. Also, a textbook of a high scientific level can contain elements of original research. While a textbook has a primarily didactic function - systematization and presentation of established knowledge for the purpose of training students, an academic monograph is aimed at the scientific community and presents original research, new theoretical propositions and analytical approaches. In this context, the textbook under review by Senior Assistant Professor Dr. Diana Genkova follows precisely the scientific logic and meets the criteria for academic research of high value, which leads me to evaluate it as a monograph that can also be used as a textbook. The facts in the direction of such an assessment are many and categorical. Firstly, I am well acquainted with all the previous most important publications of colleagues in Bulgaria and around the world on this topic, I have been a reviewer of some of them. The textbook of colleague Genkova is not just „more pages“ on the topic, but a qualitative accumulation and critical rethinking of conventional ideas, theories and opinions. Secondly, the entire book is filled with the phrase „own development“, and the reading reveals truly original assessments and conclusions that are not found in other similar publications. Thirdly, the

seventeen chapters are not just „one after another”, but a living picture of economic relations, presented through the system (not the totality) of economic information. This monograph is a very mature and authoritative work, which once again demonstrates both the possibility and the necessity of macro-management (and its core: macro-planning) of economic processes. Otherwise, the „market” will be formed (as is happening) by the microplans of single-sector transnational corporations and the megaplans of the multi-sector transnational European economy (with a planning center – the EC), but will miss the national plan of the multi-sector national economy.

For those who doubt that this is a monograph, I recommend that they pay attention to chapters 1, 2, 3 and 4 (pp. 1-136), which present the theoretical and methodological foundations of the process of collecting and processing data on the activities of economic entities. Here, issues regarding the development of models for describing the economy are considered, including the theoretical determination of the boundaries of the economic system, with the emphasis placed on the development of the model of the system of national accounts; the crystallization of approaches to measuring economic effects (theoretical concepts of value); the institutionalization of the activity of processing empirical information on the economic activities of society; the methodologies for calculating and linking the main macroeconomic indicators. This part is sufficiently categorical that this is an original scientific study with clearly defined scientific contributions.

I will refer to my preference among the articles and reports presented by Senior Assistant Professor Dr. Diana Genkova. As an extension and enrichment of the ideas of economic theory, I highlight the article: „Modeling of the Human Needs: An Economic Interpretation of Maslow's Theory of Motivation“, which examines the macroeconomic parameter of final consumption, assuming that it is an essential indicator of human development. The aim of the article is to link aggregate final consumption with human needs. To this end, the methodology of the analysis is based on two pillars: on the side of human needs, Maslow's theory of motivation is adopted, and on the side of economics - the product structure of total final consumption. Based on theoretical analysis, the author has built a model that describes the basic human needs, classified by Maslow, in economic terms. This model has been empirically tested, in particular the hierarchy of the five product categories of final consumption, relating to basic human needs.

I accept all submitted publications as having a direct or indirect relation to the competition for the position of „associate professor“ for the following reasons: they prove a high degree of knowledge of the methodology and methodology of scientific research in the

field for which she is applying - „economics“ (in particular - planning); they are based on personal research (library, scientific or practical), which can be used directly in the candidate's possible teaching activities; the publications testify to and illustrate the evolution in the academic growth of Senior Asst. Prof. Dr. Diana Genkova, which led to publications in specialized publications, which in itself is a guarantee of a sufficiently high scientific level; in the monographs, articles and reports, classical and new moments for the theory and practice of planning are developed and expressed. The candidate's scientific publications contain original authorial achievements that have determined a place for the candidate in academic circles; they are a personal product, and all significant works presented are peer-reviewed.

As is clear from the above, Senior Asst. Assistant Professor Diana Genkova, PhD, meets and exceeds the required quantitative and qualitative indicators.

7. Contributions to scientific research

The scientific interests, respectively the scientific contributions expressed in her personal and collective publications, can be divided into the following important areas, and I will make an attempt at synthesis:

7.1. Further development and refinement of the theory of planning. The main points of the theory and methodology for organizing economic information for market economies, which are contained in the current version of the System of National Accounts (SNA'2008) and the European System of Accounts (ESA'2010), are systematized. The following are specified: the main issues surrounding the theoretical determination of the production frontier in market economies; the main points in the theoretical concept of economic value, adopted in the methodology of the SNA and the ESA - factor theory of value, and the way they are reflected in the methodologies for calculating the system of macroeconomic indicators; the methods for valuing products according to the SNA methodology and the elements of each of the price levels in a market economy. The distinctive characteristics of the empirical „Input-Output“ tables developed in the SNA, compared to the theoretical table of the inter-industry balance, as well as the advantages and disadvantages of each of the two varieties of the empirical symmetric tables - „product - product“ and „industry - industry“ are systematized.

7.2. Some theoretical models for research and classification in the economic system are summarized. The relationship between the monetary and real value of goods and its reflection in the macroeconomic indicator GDP is analyzed. The relationship between the main income indicators of the macroeconomic system of the modern national economy is analyzed and the analytical capabilities (scope of application) of each of the macro income indicators are

outlined. The influence of institutional integration in the EU on the formation and distribution of income of the countries that are full members of the integration community is analyzed.

7.3. A product model of final consumption (as a component of GDP, calculated by the final use method) is developed from its description in the final use quadrant in the empirical Input-Output tables. The model arranges product groups according to the type of needs served. For the classification of the latter, Abraham Maslow's model, known as the five-level pyramid of human needs, is adopted. The five product groupings are defined by analogy with the categories of needs (specified by Maslow within the framework of the psychological method).

I also consider the sought-after scientific and applied contributions to be credible.

The candidate's publications can serve the educational process in a number of academic disciplines.

In general, the scientific achievements of Senior Assistant Professor Dr. Diana Genkova can be attributed to the group of „enrichment of existing knowledge“ and „application of new scientific achievements in practice“, as well as obtaining new data and facts about studied economic and organizational objects.

What has been said so far gives me reason to conclude that the works presented by the candidate for the academic position of „associate professor“ in content and quantity are sufficient to occupy this position. In addition, it must be taken into account that the chosen scientific profile meets the need for conducting scientific research and teaching in the indicated scientific specialty. The presented scientific works and the teaching activities of the candidate cover the profile of the announced competition.

8. Characterizing the candidate's academic reputation

7 references to the author's publications have been identified. The number of citations is impressive. They do honor not only to the author, but also to the department, and also to the UNWE..

9. Critical notes and recommendations for future work

Every candidate for „associate professor“ can be challenged to further evolve their views and scientific ideas. I have no critical remarks. I allow myself the following two recommendations. They are from the best collegial feelings, from the idea that through them the candidate can (and should) think about both her future and the future of science, which she will continue to develop in her academic pursuits:

9.1. It is recommended that teaching aids be prepared for the disciplines taught (especially „Economic Information System”). Each lecturer can add something as a personal contribution in this area. The candidate has enough academic accumulations to realize her potential in this aspect as well.

9.2. Based on the characteristics of many of the publications, one can consider – as a proposal and a challenge – developing a large doctoral dissertation and publishing a monograph or at least a study with the working title „Structure and Management of the National Economic System”, which would have real scientific and practical value, especially if developed in depth and with an original approach. The topic is fundamental for economic theory and practice, because it will allow for an interdisciplinary approach – economics, management, public policy, institutional theory; it can offer a new classification or model of the national economic system, adapted to modern conditions (globalization, digitalization, green transformation). It will have practical applicability: suitable for analysis of economic policy and strategic planning, can be used by state institutions, consultants and teachers, will allow for comparative analysis between different national models – for example, between Bulgaria and other EU countries or outside it. Finally, it will also have educational value – it can be used as additional material in master's and doctoral programs. I am sure that my colleague Diana Genkova has not only sufficient knowledge on the subject, but also the academic audacity to implement such a project.

I would like to recommend that economic universities in Bulgaria introduce the „Economic Information System” as a mandatory and basic discipline, both because of the need for a deeper understanding of economic theory and practice, and because (if there are prepared teachers!) of the other necessity – „raising” and enriching the knowledge of graduating bachelors and masters..

CONCLUSION

Senior Asst. Prof. Dr. Diana Genkova in her capacity as a candidate for the academic position of „Associate Professor“ meets the accepted recommended scientific and scientometric formal requirements. The candidate's scientific output contains results representing scientific and applied scientific contributions; it is aimed at improving science and in particular planning as a theory and practice; it contains summaries of results obtained through research activity.

I have no family ties with the candidate. We do not have any joint publications. I know her as a conscientious, correct and thorough researcher, valuable and respected in the academic community.

When checking the publications, no plagiarism was found.

Based on familiarization with the submitted scientific works, their significance, and the scientific and applied contributions contained in them, I find sufficient grounds to propose the senior. Assistant Professor Dr. Diana Nikolova Genkova to be elected to the academic position of „Associate Professor“ in the field of higher education 3. „Social, Economic and Legal Sciences“, professional field 3.8. Economics, scientific specialty „Planning (strategic planning, socio-economic development, system of national accounts)“, for the needs of the Department of „Marketing and Strategic Planning“ at the University of National and World Economy. I am convinced that occupying the academic position of „Associate Professor“ will be deserved and will open up very good opportunities for her future scientific creativity and appearances as a teacher.

Reviewer:

October 25, 2025

(Prof. Dr. Boyan Lyubomirov Durankev)